

اتفاق

واکنش انجمن صنفی روزنامه‌نگاران به بازداشت خبرنگاران

● هیئت‌مدیره انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران موضوع بازداشت محمد مساعد، روزنامه‌نگار را در جلسه روز یکشنبه خود بررسی کرد. متأسفانه اطلاعات کافی درباره دلیل یا دلایل این بازداشت منتشر نشده است. هیئت‌مدیره انجمن صنفی انتظار دارد در این باره اطلاعات دقیق‌تری از سوی نهادهای مربوط منتشر شود. انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران در شهرهای دیگر منتشر شده است، اما از آنجا است، مدافع فضای آزاد برای فعالیت حرفه‌ای روزنامه‌نگاران است و معتقد است انجام وظایف حرفه‌ای بدون ایجاد فضای امن برای رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران امکان‌پذیر نیست. در روزهای اخیر گزارش‌های دیگری مبنی بر بازداشت خبرنگاران در شهرهای دیگر منتشر شده است، اما از آنجا که انجمن از جهت جغرافیایی برای پیگیری مشکلات خبرنگاران شهرستان‌ها محدودیت دارد، توجه مسئولان امر را به این موضوع مهم جلب می‌کنیم که مجموعه این اقدامات بدون توضیح دلایل آن پیکر تحیف مطبوعات و رسانه‌ها را از توش و توان می‌اندازد و تبعات منفی این اقدامات گریبانگیر همه جامعه و حکومت خواهد بود. از انجمن‌های صنفی استان‌ها دعوت می‌کنیم گزارش پیگیری‌های خود از سرنوشت همکاران بازداشت‌شده را منتشر کنند.

زنان

راست‌گرایی در برابر فروشگاه

● آژورا الیس در هافینگتون پست از فروشگاه فاطیما گزارشی تهیه کرده است؛ فروشگاه‌ی که کالاهای آن به‌گونه‌ای طراحی شده است که مردم را به سمت خود جلب کند؛ درعین‌حال سبب پیش‌آمدن واکنش‌های مختلف و متضاد شده است. هنگامی که فاطیما آسما پاکپوتی در سال ۲۰۰۵ به اسلام گروید، در اطراف خود در شهری در ایتالیا لباس‌های محدودی برای زنان مسلمان می‌شد پیدا کرد؛ لباس‌هایی که زنان مسلمان بتوانند با آن راحت باشند؛ چه برسد به لباسی که بتواند منعکس‌کننده سبک شخصی و زندگی آنها باشد. او می‌گوید: «من فقط لباس‌های بی‌کیفیتی پیدا می‌کردم که برخی از آنها گران هم بودند. آنها دوام چندانی نداشتند و گاهی اوقات بسیار ناراحت‌کننده بودند». کارآفرین ۵۵ساله در یکی از این لحظات تصمیم گرفت تا نیاز به لباس‌های زیبا و باکیفیت برای زنانی مثل خودش را برطرف کند. او تصمیم گرفت تا در فیس‌بوک لباس‌های اندکی را که خودش طراحی و تهیه می‌کرد، به فروش برساند. هرچه گذشت و محبوبیت بیشتری پیدا می‌کرد، تعداد بیشتری به سمت فروشگاه فاطیما جلب می‌شدند و به‌تدریج مغازه او تبدیل به یک بوتیک شیک و زیبا برای زنان مسلمان شد؛ اما نقش این فروشگاه از منظر دیگر هم مورد توجه است؛ زیرا در کانتی در استان کومو واقع شده است؛ جایی که در انتخابات اخیر شاهد انتخاب یک سیاست‌مدار از حزب سیاسی افراطی بوده است. جایی که سیاست‌مدار محلی، نیکولا مولتی، نردی علیه زنان محجبه در امکان عمومی را آغاز کرد.

الیزابت اینورزینی، روزنامه‌نگار که پیش‌تر هم درباره این فروشگاه مطلب نوشته، می‌گوید: «این فروشگاه می‌توانست در میلان، پایتخت مد باز شود؛ اما پاسپوتی کاتنه را انتخاب کرد. قلمرو تحت کنترل حزب راست‌گرای رئیس‌جمهور مائو سالوینی، این حزب به دلیل جنگ‌های مذهبی خود علیه مهاجران که بسیاری از آنها مسلمان هستند، بدنام است و با مساجد یا فضاهای نیایش برای ماه رمضان هم مخالفت کرده است».

داستان فاطیما کلیشه‌های رایج درباره زنان مسلمان و باحجاب را تغییر می‌دهد و الیزابتا امیدوار است که این مسئله بحث جدی درباره نحوه رویکرد به مذهب در سیاست ایتالیا را نیز تغییر دهد و کنجکاوی درباره مد و سنت‌های اسلامی را بهبود بخشد و افزایش دهد. الیزابتا گفت: «احزاب راست‌گرا، در این لحظه از تاریخ، پشتیبانان زیادی دارند». او گفت که از واکنش خوانندگان ایتالیایی درباره مطلب خود شگفت‌زده شده است: «برخی از مردم امیدوارند که فروشگاه فاطیما بتواند موفق شود و معتقد هستند که حجاب به زنان مسلمان تحمیل شده و این نوع پوشش انتخاب همه آنان نیست؛ درحالی‌که برخی دیگر از این فروشگاه استقبال کرده‌اند».

اما فاطیما می‌گوید که آرام‌آرام بر دل و ذهن همسایگان جدیدش پیروز می‌شود؛ حتی کسانی که در ابتدا نگران راه‌اندازی فروشگاه او بوده‌اند.

شتر روزنامه

www.sharghdaily.ir

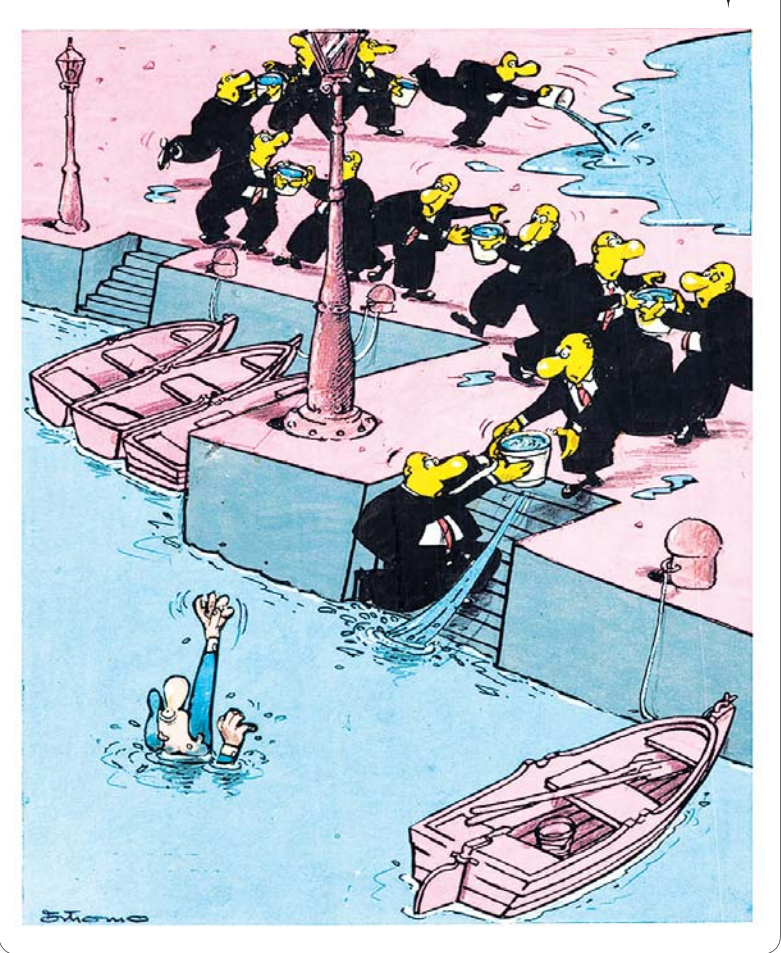
سه‌شنبه ۱۲ آذر ۱۳۹۸ = ۶ ربیع‌الثانی ۱۴۴۱ = ۳ دسامبر ۲۰۱۹
سال هفدهم • شماره ۳۵۸۷ = ۱۶ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۱:۵۴ • اذان مغرب ۱۷:۱۱ • اذان صبح فردا ۵:۲۹ • طلوع آفتاب ۵:۵۸

روزنفرها

fardashargh@gmail.com

کارتون خواب

توسو بورکویچ

مهاجران

فقط یک آمار

رضا عطایی

چرا افغان‌ها مجبورند به صورت غیرقانونی وارد ایران شوند؟ سرگذشت و سرنوشت افغانستان از کودتای کمونیستی ۷ ثور (اردیبهشت) ۱۳۵۷ تاکنون به‌گونه‌ای رقم خورده است که جنگ و خون، بی‌ثباتی و ناامنی در آن تداوم یابد؛ ۱۰ سال اشغال کشور توسط شوروی و سال‌های جهاد با شوروی (۱۳۶۷-۱۳۵۸)، بعد از آن جنگ‌های داخلی میان گروه‌ها و احزاب (۱۳۷۵-۱۳۷۱) که نمره آن برآمدن طالبان و پنج سال سلطه طالب‌ها در افغانستان بود (۱۳۸۰-۱۳۷۵). حادثه تروریستی ۱۱ سپتامبر نیز که بهانه ورود آمریکا و استقرار نظم جدید و دموکراسی در افغانستان بود، به علت بنیان‌های سست ملت‌سازی و دولت‌سازی در افغانستان بعد از ۱۸ سال همچنان وضعیت بی‌ثباتی و جنگ را در آن کشور تداوم بخشیده است. از پیامدهای آشکار استمرار وضعیت جنگی و شبه‌جنگی در افغانستان، فقر و بی‌کاری و ناامنی بوده که منجر به مهاجرت ناگزیر افغان‌ها از کشورشان شده است.

بچه‌ها در انتظار سوار شدن به اتوبوس

اندر مصائب تلفن همراه

بی‌بی‌سی: یک قانون جدید در چین مردم این کشور را موظف می‌کند که هنگام عقد قرارداد جدید برای تلفن‌های موبایل چهره خود را اسکن کنند. جفری دینگ، محقق هوش مصنوعی در چین در دانشگاه آکسفورد، می‌گوید یکی از انگیزه‌های دولت چین، «خلاص‌شدن از تلفن‌های همراه و حساب‌های اینترنتی ناشناس است تا امنیت سایبری را تقویت کرده و میزان جرائم اینترنتی را کاهش دهد». اما او می‌گوید یک انگیزه دیگر دولت چین، «ردیابی بهتر مردم این کشور است». چین بیش از ۱۷۰ میلیون دوربین مداربسته در نقاط مختلف این کشور نصب کرده و قرار است در سه سال آینده شمار این دوربین‌ها به ۴۰۰ میلیون برسد. چین در حال حاضر به طور گسترده دست به سانسور در اینترنت می‌زند و آن را به‌دقت زیر نظر دارد و به طور مرتب، هر محتوایی را که با آن مخالف است و نمی‌خواهد شهروندانش آن را ببینند، حذف

وحید شقاقیشهری اقتصاددانان

دولت باید با یک شوک اقتصادی رضایت خاطر مردم را دوباره جلب کند. دولت با بالا بردن قیمت حامل‌های انرژی باعث افزایش تورم خواهد شد و در این‌باره دو راهکار دارد؛ یکی آنکه با همین روالی که در پیش گرفته به کنترل قیمت و نظارت و بازرسی‌ها بپردازد و در مقابل این تکانه مثبت، باید یک تکانه منفی (به معنای شوک بر کاهش تورم) نیز به اقتصاد کنونی وارد شود. این تکانه با اصلاحات ساختاری در نظام بودجه‌ریزی و کنترل هزینه‌های جاری دولت می‌تواند جلوی رشد پایه پولی و نقدینگی را بگیرد و اصلاحات ساختاری باعث بازدارندگی نقدینگی شود. در کل، این تکانه منفی می‌تواند تورم کنونی را مهار کند چون با سرکوب قیمت‌ها در عمل آنها نمی‌توانند تورم را کنترل و آن را در یک برهه زمانی کوتاه ایجاد کنند و حتما دولت باید سراغ آنتی‌تری برود که همان تکانه منفی می‌تواند جلوی تورم را در بودجه‌ریزی بگیرد و اثرات خنثی‌کننده این بحث را نیز در پیش بگیرد و موجب شود که این اثرات را خنثی کند و در مقابل این نظارت‌ها بتواند شکل بهتری به تورم و مهارش بدهد.

بدیهی است که افزایش قیمت بنزین تکانه‌ای است که سه تا پنج درصد تورم را به دنبال خواهد داشت و با سرکوب قیمت‌ها و با تشدید بازرسی‌ها به مکانسیم تعزیرات، این سیاست‌های کنترل قیمت

روزها

زندگی بهتر، رفاه بیشتر

امان‌الله قزاییمقدم ، جامعه‌شناس

از ابتدای قرن بیستم، نگاه‌ها درباره کم‌توانان و ناتوانان عوض شد و نظریه‌پردازان به این عقیده رسیدند که جامعه در برابر آنها مسئول است و باید از آنها به بهترین نحو ممکن نگهداری شود.

در این روزگار نیز علاوه‌بر اختراعاتی که برای بهبود شرایط ناتوانان می‌شود، کشورهای جهان فعالیت‌های مستمری را برای افزایش سطح زندگی این افراد آغاز کرده‌اند، چنانچه باید مجلس همواره برای زندگی اینان قوانینی را وضع کند و دولت‌ها مجری این قوانین باشند و دادگستری‌ها بر اجرای این قوانین نظارت کنند و دادگر آنان باشند.

در ایران نیز شاهد شکل‌گیری مراکزى هستیم که تحت نظارت شهرداری‌ها و سازمان بهزیستی فعالیت می‌کنند. باید بدانیم که بنابر افزایش جمعیت بر تعداد معلولان نیز افزوده شده است و ما شاهدیم که در بسیاری از شهرستان‌ها که هنوز به ازدواج‌های خانوادگی اصرار می‌ورزند، به لحاظ ژنتیکی بر تعداد این معلولیت‌ها هم افزوده می‌شود. البته حوادث رانندگی و آتش‌سوزی و جنگ و حوادث طبیعی مانند زلزله، سیل و ... نیز باعث افزایش تعداد معلولان خواهد شد. باید به تعداد مراکز نگهداری افزوده شود و از آن‌سو نیز برنامه‌ها و تدابیر درستی برای زندگی بهتر و رفاهشان در جامعه لحاظ شود.

یادم هست در سال‌های دانشجویی - سال ۴۵ و ۴۴- در مازندران ورامین یک مرکز بزرگ نگهداری برای معلولان راه‌اندازی و در آنجا همه‌چیز برایشان در نظر گرفته شده بود؛ از خوابگاه، مدرسه و درمانگاه و هرآنچه که هر کسى نیاز دارد و به بهترین شکل از آنها نگهداری می‌شد. جای خالی چنین مراکزى در سطح کشور کاملاً مشهود است و آماری از افزایش تعداد این مراکز نیز به طور دقیق در دسترس نیست. رفاهدهی این افراد باید آن‌قدر زیاد باشد که بتوانند استعدادها و خلاقیت‌های خود را آشکار کنند، همه باید تحت پوشش سازمان‌ها و نهادهای ذی‌ربط باشند؛ آنها نیز جزئی از جامعه هستند و جامعه و مدیران و مسئولان جامعه حق ندارند آنها را از روند زندگی در جامعه و شهر خط بزنند و مخفی کنند.

روال مرسوم این است که باید در ایستگاه‌های اتوبوس، مترو و ... برای رفت‌وآمد و استفاده از وسایل حمل‌ونقل شهری امکانات لازم را در نظر گرفت؛ نکته‌ای که به نظر می‌رسد در فضای شهری تهران به‌عنوان پایتخت نیز چندان این آسودگی فراهم نشده است.

برای برخی از آنان برای رفتن به دانشگاه امکانات و خودرویی در نظر گرفته‌اند، اما انکار برای همه‌شان این امکان فراهم نیست که حتی در شهر هم به راحتی رفت‌وآمد داشته باشند.

مردم همواره حامی معلولان بوده‌اند، چون مردم ایران باورهای دینی و مذهبی در این زمینه دارند، البته می‌شود همه این کمک‌ها به شکل سازمان‌یافته‌تری دریافت شود. در نهایت باید تلاش شود که نیازهای مرتبط برآورده شود؛ احساس آسودگی‌خاطر کنند و برای حضورشان در جامعه شیوه‌های نوین اجرا شود و برای همکاری و بهره‌مندی از توان و استعدادهایشان برنامه‌ریزی شود.

شده است. این تحقیق (منتشرشده در نشریه روان‌پزشکی) BMC، مطالعات مربوط به ۴۰ هزار نفر از نوجوانان و جوانان را درباره آنچه آن را «استفاده از تلفن‌های هوشمند مشکل‌ساز» نامیدند، تجزیه و تحلیل کرد. بر اساس این تحقیق، چنین رفتار اعتیادآوری می‌تواند با مشکلاتی نظیر استرس، افسردگی، بی‌خوابی و کاهش پیشرفت در مدرسه همراه شود. دکتر نیکلا کالک، یکی از نویسندگان این تحقیق از انستیتو روان‌پزشکی، روان‌شناسی و عصب‌شناسی در کینگز کالج لندن، گفته است: «تلفن‌های همراه با ما خواهند ماند و لازم است متوجه باشیم که شیوع استفاده از تلفن‌های همراه برای ما چه مشکلاتی به بار خواهد آورد. ما نمی‌دانیم این خود موبایل است که اعتیادآور است یا پلیکیشن‌هایی که مردم از آن استفاده می‌کنند. با وجود این، درباره استفاده از تلفن‌های هوشمند در کودکان و نوجوانان، نیاز به آگاهی عمومی وجود دارد و والدین باید بدانند فرزندان آنها چه مدت را صرف موبایل‌های خود می‌کنند».

سلام به فردا

جامعه نیازمند یک تکانه مثبت

باید تلاش کند که سیاست‌های قیمت بنزین و افزایش فزاینده تورم با سیاست‌های کنترلی تورم به مردم آسیب بیشتری وارد نکند و اصلش هم این است که دولت به این سمت برود که مردم را از این ناراضیاتی درآورد و به‌آنها رضایت خاطر بدهد. گسترش این سیاست‌های کنترل تورم باعث ایجاد یک سیستم اصلاحی و راهبردی در تکانه منفی خواهد شد و آن تکانه مثبت از سیاست‌های قیمت بنزین را سمت‌وسوی بهتری خواهد داد. اگر بخواهیم علت دقیق تورم را جست‌وجو کنیم باید گفت که مدیریت انتظارات و کنترل رشد پایه پولی و کنترل رشد نقدینگی باعث ایجاد تورم خواهد شد. در دو سال گذشته شاهد رشد تومری در حدود ۶۰ درصد بوده‌ایم، یعنی سال گذشته حدود ۲۷ درصد و امسال نیز حدود ۳۳ درصد شاهد افزایش تورم بوده‌ایم که در کل تورم سنگینی است و به همین دلیل نیازمند آن است که یک نوع تکانه وارد کند و کنترل نقدینگی در حوزه کاهش ملموس هزینه‌های جاری حداقل جلوی گسترش آن را خواهد گرفت. این تورم ۶۰ درصدی برای مردم بسیار بالاست و درحال‌حاضر رفتن به سمت بازتولید ثروت با پرداخت یارانه‌ها تا حدی می‌تواند کمک حال مردم باشد و در مقابل باید نظام مالیاتی را در تولید ثروت به عنوان امری راهگشا در نظر گیرد، چون شکاف اقتصادی بسیار گسترش یافته است و این خود دلیل اظهارنظرهای مسئولان است و در شرایط کنونی هم ناراضیاتی‌ها را تشدید می‌کند. اصلاحات نظام مالیاتی در مهار تورم و تقویت قدرت خرید مردم بسیار مؤثر است که در صورت عملی‌شدن شاید اندکی ناراضیاتی‌ها را کاهش دهد.

تحلیل

تکثر انسان در بوته فراموشی

حسین کرمانی ، دکترای علوم اجتماعی

در روزهای اخیر خبری مبنی بر این منتشر شده است که امیر ناظمی، رئیس سازمان فناوری ایران، پس از وصل اینترنت خبر از تهیه لایحه‌ای داده است که بر اساس آن، از این پس قطع اینترنت و هر آپ با بیش از ۱۰ میلیون کاربر ایرانی فقط با تصویب مجلس امکان‌پذیر باشد. نمونه‌های متعددی از این اظهارنظرهای مسئولان رو به افزایش است؛ از تشویق برای داشتن پنج فرزند تا مواردی دیگر.

در این نوشته نگاهی می‌اندازم به آنچه پشت چنین نگاهی وجود دارد؛ نگاهی که همه‌چیز را به عدد ختم می‌کند و معتقد است همه چیزها را می‌شود سنجید و مدیریت کرد.

منطق حاکم بر کشور ما در سطوح مختلف (اعم از سطح ماکروفیزیک و میکروفیزیک قدرت)، منطق علوم تجربی است و البته من از منطق علوم تجربی آنچه زیربنای فلسفی این منطق با علوم پایه و مهندسی را نیز شکل می‌دهد، مراد می‌کنم.

منطق علوم تجربی بر پایه سنت پوزیتیویسم شکل گرفته است؛ سنتی که در آن همه‌چیز قابل اندازه‌گیری، سنجش، برنامه‌ریزی و مدیریت است. علوم تجربی به مثابه یک علم از ابتدا در پی شناخت علمی جهان به منظور تبیین تغییرات و حوادث بود که در آن رخ می‌دهد تا از این طریق بتواند این حوادث را پیش‌بینی و مدیریت کند. اندیشمندان اولیه که علم جامعه‌شناسی را وضع کردند نیز در ابتدا تلاش کردند جامعه‌شناسی را بر مبنای علوم تجربی استوار کرده تا به این‌سان اعتباری به‌عنوان یک علم برای آن دست‌یاب کنند. به همین دلیل است که آگوست کنت در فعالیت‌های اولیه خود نام فیزیک اجتماع را به‌کار می‌برد که بعداً به جامعه‌شناسی تغییر پیدا می‌کند.

پوزیتیویسم به عنوان مبنای منطقی علوم تجربی هر چند قابل درک و حتی کاربردی است اما هنگامی که مبنای علوم اجتماعی قرار گیرد، فاجعه می‌آفریند. در علم جامعه‌شناسی بر مبنای پوزیتیویسم جامعه مجموعه‌ای از افراد است که می‌توان خواسته‌ها، علایق، نیازها، امیال و آرزوهای آنها را سنجید و برایشان برنامه‌ریزی کرد. در یک کلام، می‌توان انسان‌ها و به تبع آن، جامعه را کنترل و مدیریت کرد. از طرف دیگر، پوزیتیویسم ربط وثیقی با ایدئولوژی و مکاتبی که بر مبنای این مفهوم استوار شده‌اند، دارد. پوزیتیویسم مبنای نظریاتی همچون مارکسیسم و کمونیسم نیز هست و بنیان‌های فکری آنها بسیار شبیه یکدیگر است. به‌طور خلاصه، ایدئولوژی یک نمونه مثالی از انسان را تعریف کرده و ملاک قرار می‌دهد و مدعی است که می‌خواهد و می‌توان همه انسان‌ها را به آن شکل در آورد تا به سرمنزل مقصود رهنمون شوند. لافانی این ایده‌ها با یکدیگر به این نتیجه منجر می‌شود که نمونه‌ای مثالی از انسان وجود دارد که جامعه و انسان‌ها برای سعادت‌بخشدن همگی باید به آن نمونه مثالی و آرمانی تبدیل شوند. این‌گونه است دولت‌هایی که بر مبنای پوزیتیویسم و در واقع منطق علوم تجربی مدیریت می‌کنند، تلاش می‌کنند انسان‌ها را بسازند و راه انجام این کار نیز اندازه‌گیری و سنجش انسان‌هاست تا به این‌گونه برای رسیدن به نمونه مثالی آنها را مدیریت کنند. هانا آرتن در نقد تاریخ فلسفه غرب، سه وضع بشر را شناسایی می‌کند: زحمت، کار و کنش. او توضیح می‌دهد در زحمت و کار، انسان را می‌توان ساخت و مدیریت کرد. نظریه مارکس نیز بر پایه شناسایی این دو وضع بنا شده است. در این دیدگاه انسان‌ها همگی به مثابه پاره آجرهایی هستند که برای ساختن بنای جامعه می‌توان آنها را به طرق دلخواه مدیریت کرد اما وضع اساسی بشر، کنش است.

وضع کنش به این معناست که انسان در عین اینکه شباهت و همانی خود با دیگران را درک می‌کند در عین حال، درک می‌کند دیگر انسان‌ها وجودی غیر از او هستند بنابراین انسان‌ها تکثر دارند. فهم تکثر انسان‌ها مبنای منطق علوم اجتماعی است؛ چیزی که در پوزیتیویسم و منطق علوم تجربی انکار می‌شود. تکثر انسان‌ها به اینجا منجر می‌شود که باید هر انسان را و در نتیجه جامعه را فهم کرد.

این منطق علوم اجتماعی است که فراموش شده و منطق علوم تجربی است که در ایده‌های زیرین و زیربن جامعه رسوخ کرده است؛ منطقی که اساساً توان درک انسان را ندارد و وقتی بر جامعه اعمال می‌شود، خرابه‌ای به جا می‌گذارد.

البته در اینجا باید از مفهوم عقلانیت ابزاری نیز صحبت کرد که در رابطه با سنت پوزیتیویسم و منطق علوم تجربی در جامعه چیرگی می‌یابد. من در نوشته‌های دیگر به این مسئله خواهم پرداخت.